

मुक्तस्वाध्यायपीठम्
(Institute of Distance Education)
केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालय

५६-५७, इन्स्टीट्यूशनल एरिया, जनकपुरी,
नवदेहली-११० ०५८

शास्त्री (द्वितीयवर्षम्) - षष्ठपत्रम् (व्याकरणम्)
प्रदत्तकार्यम् (Assignment)

2021-22

पत्रम् - विषयः -
अध्येतुः नाम - पञ्जीकरणसंख्या -
अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकाप्रेषणदिनाङ्कः -
अध्येत्रा उत्तराणि विलिख्य एतत्पुस्तिकाप्रत्यर्पणदिनाङ्कः -

अध्येतुः हस्ताक्षरम्

मूल्याङ्कनकर्तुः नाम -
मूल्याङ्कनकर्त्रा एतत्पुस्तिकाप्राप्तिदिनाङ्कः -
मूल्याङ्कनकर्त्रा मूल्याङ्कनानन्तरं संस्थाने समर्पणदिनाङ्कः -
अध्येत्रा प्राप्ताङ्काः -

खण्डः	निर्धारिताङ्काः	प्राप्ताङ्काः
खण्डः - क	20 X 02 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ख	05 X 08 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ग	02 X 10 = 20 अङ्काः	
	पूर्णाङ्काः - 100	प्राप्ताङ्काः -

मूल्याङ्कनपुरस्सरं परामर्शैः सह अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकायाः पुनःप्रेषणदिनाङ्कः -

मूल्याङ्कनकर्तुः हस्ताक्षरम्

स्थानम् -
दिनाङ्कः -

प्रिय अध्येतः ! भवता/भवत्या पूरितं प्रदत्तकार्यम् अवलोकितम्। मूल्याङ्कनं कृतम्। मूल्याङ्कनस्य
आधारेण कुत्र कुत्र भवदीयः दोषः/लोपः/विस्मृतिः/भ्रान्तिः अभवत् इति ज्ञात्वा स्वाध्यायं पुनः प्रवर्तयतु।
शुभकामनाः॥

This image shows a full page of primary-ruled paper. It features 20 evenly spaced horizontal dotted lines across the entire width of the page, providing a guide for handwriting practice. The background is white, and there are no margins or other markings present.

दिनांक:

शास्त्री (द्वितीयवर्षम्) - षष्ठपत्रम् (व्याकरणम्)

विषयः - वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी (अदादितः लकारार्थप्रक्रियान्तो भागः) - 100 अङ्काः ।

निर्देशः - अस्य प्रश्नपत्रस्य शतम् (100) अङ्काः निर्धारिताः सन्ति एवम् अस्मिन् षष्ठ (६) खण्डानि सन्ति।
अध्येत्रा एषु समाहितानां प्रश्नानामुत्तरं पृथग्विहित-विस्तृत-निर्देशानुसारेण देयम्।

Note - This paper is of one hundred (100) marks containing three (3) sections. Candidates are required to attempt the questions contained in these sections according to the detailed instructions given therein.

खण्डः - क

अङ्काः 20 x 2 = 40

निर्देशः - अस्मात् खण्डात् केचन विंशतिः (20) प्रश्नाः समाधेयाः।

1. उ प्रत्ययः कस्मिन् गणे भवति ?
2. श्लुः केन सूत्रेण विधीयते ?
3. श्यन् विकरणविधायकम् सूत्रम् लिखत ।
4. सुनोति इत्यत्र धातुविकरणप्रत्ययौ लिखत ।
5. श्रम् विकरणस्योदाहरणद्वयं लिखत ।
6. चुरादिगणस्थधातोः णिच् प्रत्ययः कस्मिन्नर्थे भवति ?
7. हतः इत्यत्र नकारलोपविधायकम् सूत्रम् लेखनीयम् ।
8. ददाति इत्यत्र को धातुः ?
9. श्राभ्यस्तयोरातः सूत्रस्य अर्थो लेखनीयः ।
10. करोति इत्यत्र धातुविकरणप्रत्ययौ निर्दिशत ।
11. अद्धि इत्यत्र धि आदेशविधायकम् सूत्रम् लिखत ।
12. दीव्यन्ति इत्यत्र दिव् धातोः दीर्घः केन भवति ?
13. वध्यात् इत्यत्र कः लकारः ?
14. अजनि इति रूपम् कस्य धातोः ?
15. क्यच्प्रत्ययविधायकम् सूत्रम् लिखत ।
16. यङोऽचि च सूत्रस्य कोऽर्थः ?
17. यङ्प्रत्ययविधायकम् सूत्रम् निर्दिशत ।
18. सुपः आत्मनः क्यच् सूत्रस्योदाहरणं प्रदर्शयत ।
19. उपमानादाचारे सूत्रेण विधीयमानः प्रत्ययः कः ?
20. कर्मणि लकारे आत्मनेपदम् केन सूत्रेण क्रियते ?
21. विरमति इत्यत्र परस्मैपदविधायकम् सूत्रम् किम् ?
22. सार्वधातुके यक् सूत्रस्योदाहरणद्वयं लेखनीयम् ।
23. ब्रवीमि इत्यत्र ईट् केन क्रियते ?
24. विदो लटो वा सूत्रस्य कोऽर्थः ?
25. काम्यच् प्रत्ययविधायकम् सूत्रम् किम् ?

खण्ड: – ख

अङ्का: 5 x 8 = 40

निर्देश: - अस्मात् खण्डात् केचन पञ्च (05) प्रश्नाः समाधेयाः। प्रत्येक प्रश्नः प्रायः शतशब्दैः (100) समपेक्ष्यते ।

Note - This section contains eight questions. Out of these five (05) questions should be answered. Each question should be answered in about one hundred (100) words.

1. तनादिकृञ्भ्यःउः सूत्रम् सोदाहरणं व्याख्यात ।
2. क्यप्प्रत्ययविधायकसूत्रस्य यथाग्रन्थम् व्याख्या विधेया ।
3. जुहोति , हतः, रुणद्धि एषु द्वयोः रूपसिद्धिः कर्तव्या ।
4. अकुर्वन्, अवधीत् , आह एषु द्वौ प्रयोगौ साधनीयौ ।
5. सुनोति , पुत्रकाम्यति , बोभवीति एषु द्वयोः रूपसिद्धिः विधेया ।
6. तनोति , बोभोति, बुभूषति एषु प्रयोगद्वयं साधयत।
7. ब्रुवः पञ्चानामादितः आहो ब्रुवः इति सूत्रम् सोदाहरणम् प्रतिपादयत ।
8. सन्प्रत्ययविधायकसूत्रम् सोदाहरणम् स्पष्टयत ।

खण्ड: - ग

अङ्का: 2 x 10 = 20

निर्देश: - अस्मात् खण्डात् द्वौ (02) प्रश्नौ समाधेयौ। प्रत्येक प्रश्नः प्रायः त्रिशतशब्दैः (300) समपेक्ष्यते।

Note - This section contains four questions. Out of these two (02) questions should be answered. Each question should be answered in about three hundred (300) words.

1. णिच्प्रत्ययविधायकम् सूत्रम् निर्दिश्य उदाहरणद्वयम् प्रदर्शनीयम् ।
2. यङ्लुक् विधायकम् सूत्रम् प्रतिपाद्य उदाहरणद्वयम् प्रतिपादयत ।
3. जघास, हनिष्यति , जुहुधि , तुदति, रुरोध, दधति, दीव्यतः एषु चत्वारः प्रयोगाः साधनीयाः ।
4. मुञ्चति , बभर्ज, भावयते , चोरयति , चिकीर्षति, क्रीणन्ति, पुनीहि एषु चतुर्णाम् रूपसिद्धिः कर्तव्या ।

